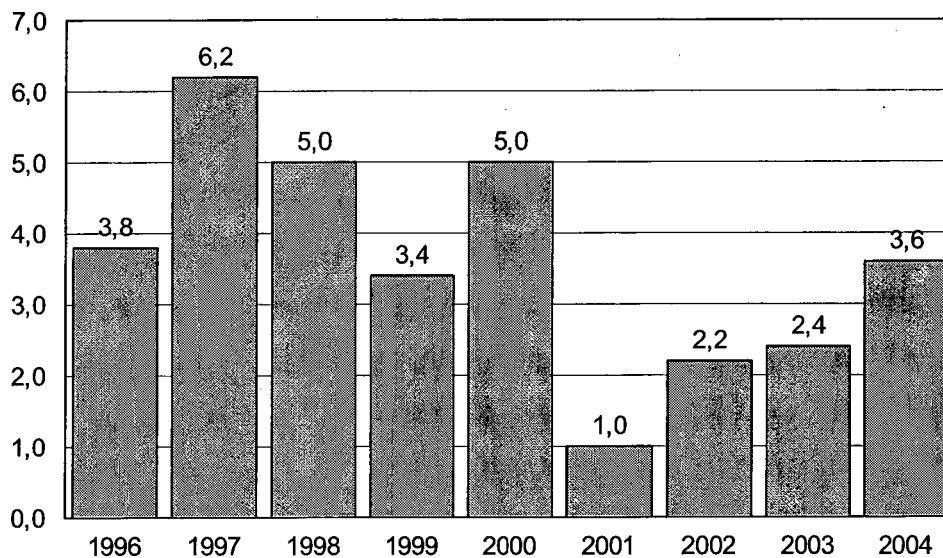

Kansantalouden tilinpito

Nationalräkenskaper
National Accounts

2004

Bruttokansantuotteen volyymin muutokset, prosenttia

Helsinki 14.7.2005

Tietoja lainattaessa lähteenä mainittava Tilastokeskus.
Uppgifterna får lånas med uppgivande av Statistikcentralen som källa.
Quoting is encouraged provided Statistics Finland is acknowledged as the source.

Bruttokansantuote kasvoi 3,6 prosenttia viime vuonna

Bruttokansantuotteen määrä kasvoi viime vuonna 3,6 prosenttia Tilastokeskuksen tarkistettujen ennakkotietojen mukaan. Helmikuussa julkaistujen ensimmäisten ennakkotietojen mukaan kasvu oli 3,7 prosenttia. Bruttokansantuotteen kasvu nopeutui viime vuonna verrattuna kolmen edellisen vuoden vaatimattomampiin lukuihin. Bruttokansantuote oli viime vuonna 150 miljardia euroa.

Teollisuuden kasvu nopeutui

Alkutuotannon määrä supistui viime vuonna 1,7 prosenttia edellisestä vuodesta. Maatalouden tuotanto väheni 2,8 prosenttia, erityisesti sadon kärsittyä huonoista olosuhteista. Metsätalouden tuotanto supistui vajaalla prosentilla.

Jalostuselinkeinojen tuotannon kasvu nopeutui viime vuonna ja oli lähes viisi prosenttia edellisvuotta korkeampi. Tehdasteollisuuden arvonlisäyksen volyymi kasvoi 5,9 prosenttia. Puu- ja paperiteollisuuden tuotanto kasvoi 5,4 prosenttia. Metalliteollisuuden tuotannon määrä nousi 7,8 prosenttia sähköteknisen teollisuuden kasvaessa yli 13 prosenttia. Sen sijaan kulkuneuvojen valmistus väheni lähes 11 prosenttia.

Talonrakentamisen arvonlisäyksen volyymi kasvoi kolme prosenttia. Asuntojen rakentaminen lisääntyi 9 prosenttia, sen sijaan muu talonrakentaminen hieman supistui. Maa- ja vesirakentaminen kasvoi 1,5 prosenttia.

Yksityisten palveluiden tuotanto lisääntyi viime vuonna 4,2 prosenttia ja julkisten palveluiden 0,5 prosenttia. Kaupan kasvu oli lähes seitsemän prosenttia. Majoitus- ja ravitsemistoiminta pysyi edellisen vuoden tasolla.

Liikenteen volyymi kasvoi viime vuonna 5,4 prosenttia, teleliikenteen kasvun noustessa lähes 11 prosenttiin. Muiden palvelujen kasvu jäi pienemmäksi. Rahoitus- ja vakuutustoiminta lisääntyi 1,7 prosenttia. Liike-elämän palvelut kasvoivat 2,5 prosenttia. Koulutuspalvelut lisääntyivät prosentin, terveys- ja sosiaalipalvelut kasvoivat 2 prosenttia.

Investointikysyntä kasvoi

Kysyntää tuki viime vuonna investointien kasvu viidellä prosentilla kahden vuoden supistumisen jälkeen. Kone-, laite- ja kuljetusvälineinvestoinnit kasvoivat noin 8 prosenttia ja asuinrakentaminen 7,4 prosenttia. Yksityiset investoinnit lisääntyivät 5,6 prosenttia mutta julkiset investoinnit vain 2,1 prosenttia. Kansantalouden investointiaste hieman kasvoi ja oli 18,8 prosenttia. Erityisesti liikenteen investoinnit kasvoivat, mutta myös teollisuus kasvatti investointiaan.

Yksityiset kulutusmenot lisääntyivät viime vuonna 3,2 prosenttia. Kestokulutustavaroiden hankinnat kasvoivat lähes 7 prosenttia vaikka henkilöautojen hankinnat vähenivät. Puolikestävien tavaroi-

den kuten vaatteiden kulutus lisääntyi vajaat 5 prosenttia. Julkisten kulutusmenojen määrä lisääntyi 1,6 prosenttia.

Viennin volyymi kasvoi 5,6 prosenttia ja tuonnin volyymi 6 prosenttia. Tavaroiden ja palveluiden tase oli edelleen selvästi ylijäämäinen, mutta ylijäämä hieman pieneni edelliseen vuoteen verrattuna.

Työllisyys parani hieman

Sekä työllisten lukumäärä että tehdyt työtunnit kasvoivat kansantalouden tilinpidon mukaan viime vuonna 0,3 prosenttia. Työpaikat vähenivät eniten teollisuudessa. Kasvua taas oli eniten liike-elämän palveluissa sekä terveys- ja sosiaalipalveluissa.

Yksityisen sektorin työn tuottavuus kasvoi viime vuonna 4,1 prosenttia ja koko kansantalouden työn tuottavuus 3,3 prosenttia.

Tilastokeskuksen työvoimatilaston mukaan työttömyysaste oli 8,8 prosenttia, kun se edellisellä vuonna oli 9,0 prosenttia. Työttömiä oli viime vuonna keskimäärin 229 000 henkeä. Työllisyysaste oli 67,2 prosenttia, edellisellä vuonna se oli 67,3 prosenttia.

Hintataso säilyi vakaana

Koko kansantalouden hintatason arvioidaan nousseen viime vuonna 0,5 prosenttia mitattuna bruttokansantuotteen hintaindeksillä.

Kuluttajahintaindeksi nousi vuositasolla 0,2 prosenttia. Myös yksityisen kulutuksen hinnat nousivat saman verran.

Vaihtosuhte heikkeni 2,6 prosenttia, koska vientihinnat nousivat prosentilla ja tuontihinnat nousivat 3,6 prosenttia. Kansantalouden tilinpidon tuonti- ja vientihinnat poikkeavat Tilastokeskuksen tuonti- ja vientihintaindeksistä muun muassa kansantalouden tilinpidossa käytettävän vuosittaisen toimialapainorakenteen vuoksi.

Kansantulo henkeä kohti kasvoi

Nettokansantulo kasvoi viime vuonna nimellisesti viisi prosenttia ja oli henkeä kohti 23949 euroa, mikä on yli tuhat euroa enemmän kuin vuonna 2003. Suomen bruttokansantulo oli viime vuonna 149 miljardia euroa. Bruttokansantulo kasvoi reaalisesti 3,1 prosenttia.

Kotitalouksien palkkatulot kasvoivat 4,5 prosenttia ja työnantajain sosiaalivakuutusmaksut saman verran. Yhteensä palkansaajakorvausten osuus kansantulosta kohosi 58,9 prosenttiin. Edellisellä vuonna osuus oli 59,2 prosenttia. Omaisuus- ja yrittäjätulojen osuus kansantulosta oli 25,8 prosenttia. Edellisellä vuonna osuus oli 24,9 prosenttia.

Yritysten investoinnit kasvoivat

Yritysten toimintaylijäämä eli liikevoitto kasvoi lähes viisi prosenttia edellisestä vuodesta. Yritysten yrittäjätulo kasvoi runsaat 16 prosenttia vuodesta 2003. Yrittäjätulo ottaa huomioon myös omaisuustulot ja maksetut korot ja se vastaa karkeasti voittoa ennen verojen ja osinkojen maksua.

Välittömiä veroja yritykset maksoivat viime vuonna 10,8 prosenttia enemmän kuin edellisellä vuonna. Osinkoja yritykset maksoivat 16 prosenttia enemmän kuin vuonna 2003.

Yritysten kiinteät investoinnit kasvoivat viime vuonna 8 prosenttia. Yritysten nettoluotonanto oli runsaat 6 miljardia euroa.

Rahoituslaitosten rahoitusasema alijäämäinen

Rahoituslaitosten saama korkokate (välilliset rahoituspalvelut) kasvoi 9,1 prosenttia. Luottokanta kasvoi, mutta korkotaso aleni edelleen, joskin maltillisemmin kuin vuonna 2003. Rahoituslaitosten rahoitusasema oli lähes miljardin alijäämäinen. Syyinä tähän olivat osingot sekä Suomeen tehtyjen ulkomaisten suorien sijoitusten kotiuttamattomat voitot, jotka katsotaan omistajien tuloiksi ja vähennetään sektorin tulosta. Osinkoja rahoituslaitokset jakoivat ennätyselliset 2,5 miljardia euroa eli yli 1,2 miljardia euroa enemmän kuin edellisvuonna.

Julkisyhteisöjen ylijäämä vajaa kolme miljardia euroa

Valtionhallinnon rahoitusasema oli viime vuonna edelleen niukasti ylijäämäinen. Ylijäämä oli 364 miljoonaa euroa. Ylijäämä on pienentynyt vuosittain vuodesta 2000 lähtien, jolloin se 4,4 miljardia euroa.

Valtion verotulot välillisistä veroista kasvoivat vajaat 4 prosenttia ja verotulot välittömistä veroista runsaat 4 prosenttia. Sekä tuloveron että yhteisöveron tuotot kasvoivat. Maksetut tulonsiirrot kunnille ja kuntayhtymille kasvoivat 9 prosenttia, sosiaaliturvarahastoille 3,8 prosenttia ja ulkomaille 5 prosenttia.

Kulutusmenot kasvoivat nimellisesti vajaat neljä prosenttia, reaalisesti kulutusmenoissa ei tapahtunut muutosta. Investoinnit kasvoivat miltei neljä prosenttia, lisäystä tapahtui etenkin raitin-vestoinneissa.

Kuntien ja kuntayhtymien rahoitusasema heikkeni edelleen, alijäämää kertyi miljardin euron verran. Kuntien verotulot kasvoivat vajaat kaksi prosenttia. Kunnallisveron tuotto kasvoi prosentin ja yhteisövero kertyi vajaat 10 prosenttia enemmän kuin vuonna 2003. Kulutusmenot kasvoivat nimellisesti kuusi prosenttia ja reaalisesti runsaat kaksi prosenttia. Investoinnit vähenivät vajaan prosentin.

Sekä työeläkelaitosten että muiden sosiaaliturvarahastojen rahoitusasema heikkeni edellisestä vuodesta. Maksetut etuudet kasvoivat miltei viisi prosenttia. Työeläkelaitosten saama maksutulo kasvoi lähes 5 prosenttia ja muiden sosiaaliturvarahastojen maksutuloa kertyi 3 prosenttia. Työeläkelaitosten rahoitusylijäämä oli 3,8

miljardia euroa ja muiden sosiaaliturvarahastojen alijäämä 0,4 miljardia euroa.

Yhteensä julkisyhteisöjen rahoitusasema eli nettoluotonanto oli 2,8 miljardia euroa ylijäämäinen eli 1,9 prosenttia bruttokansantuotteesta, kun ylijäämä edellisellä vuonna oli 2,3 prosenttia.

Julkiset menot kasvoivat

Julkisten menojen suhde bruttokansantuotteeseen (pois lukien sisäiset siirrot) kohosi 51,1 prosenttiin. Edellisellä vuonna osuus oli 50,9 prosenttia.

Veroaste eli verojen ja pakollisten sosiaaliturvamaksujen suhde bruttokansantuotteeseen aleni viime vuonna 44,3 prosenttiin. Edellisellä vuonna veroaste oli 44,6 prosenttia.

Kotitalouksien reaalitulot kasvoivat 5,4 prosenttia

Kotitalouksien käytettävissä oleva tulo kasvoi viime vuonna nimellisesti 5,5 prosenttia ja reaalisesti 5,4 prosenttia. Tuloja lisäsivät palkkojen, osinkotulojen ja sosiaalietuuksien kasvu sekä välittömän verotuksen keveneminen.

Ensituloja lisäsi eniten palkkasumman 4,5 prosentin kasvu. Myös osinkotulojen noin neljänneksen sekä kotitalouksien saamien sosiaalietuuksien 4,1 prosentin kasvu lisäsivät kotitalouksien bruttotuloja. Sosiaalietuuksien kasvuun vaikutti eniten ansioeläkkeiden kasvu.

Maksetut välittömät verot kasvoivat vähemmän kuin ensitulot ja sosiaalietuudet, 1,8 prosenttia, joten verotuksen keveneminen lisäsi myös kotitalouksien tuloja. Tuloihin ei kansantalouden tilinpidossa lueta luovutusvoittoja eikä työsuhteoptioita, mutta niistä maksetut verot sisältyvät veroihin. Optiotuloja arvioidaan kertyneen viime vuonna jonkin verran enemmän kuin edellisellä vuonna.

Kotitalouksien yrittäjätulo kasvoi nimellisesti 2 prosenttia. Kasvu aiheutui laskennallisen asuntotulon 3,1 prosentin ja muun yrittäjätulon 5,2 prosentin kasvusta, sillä yrittäjätulo maataloudesta aleni 6,5 prosenttia ja metsätalouden yrittäjätulo 3,6 prosenttia.

Kotitalouksien kulutusmenot kasvoivat nimellisesti edellisvuosia vähemmän eli 3,2 prosenttia. Tämä on selvästi vähemmän kuin käytettävissä olevan tulon kasvu, joten säästämisaste eli säästön suhde käytettävissä olevaan tuloon nousi 2,8 prosenttiin edellisvuoden 0,6 prosentista. Kotitalouksien velkaantumisaste kasvoi toisena vuotena peräkkäin noin viisi prosenttiyksikköä ja oli 79,1 prosenttia. Velkaantumisaste on vuoden lopun luottokannan suhde käytettävissä olevaan tuloon.

Kotitalouksien kiinteät investoinnit kasvoivat 10,6 prosenttia lähinnä asuntoinvestointien kasvun vuoksi. Kotitalouksien rahoitusasema parani selvästi, mutta oli edelleen 0,7 miljardia euroa alijäämäinen.

Kansantalouden tilinpidon menetelmä uudistukset vuonna 2005

Väilillisten rahoituspalvelujen (FISIM) laskentamenetelmä heinäkuussa 2005

FISIM (Financial Intermediation Services Indirectly Measured) eli väililliset rahoituspalvelut tarkoittavat niitä rahoituslaitosten tuottamia palveluja, joista ei peritä suoraa palkkiota. EU:n FISIM-asetuksessa¹ väililliset rahoituspalvelut on rajattu tarkoittamaan lainojen ja talletusten korkomarginaaleja.

Aikaisemmin kansantalouden tilinpidossa väililliset rahoituspalvelut eivät ole vaikuttaneet bruttokansantuoteeseen, koska rahoituslaitosten tuottama FISIM on mennyt kokonaisuudessaan ns. jakamattoman sektorin välituotekäyttöön. Nyt väililliset rahoituspalvelut jaetaan käyttäjäsektoreille, jolloin välituotekäyttö kasvaa kullakin talouden sektorilla/toimialalla väilillisten rahoituspalvelujen käytön verran. Kotitalouksien kulutusluottojen korkoihin sisältyvä FISIM sekä kotitalouksien pankkitalletusten korkoihin sisältyvä FISIM allokoidaan kotitalouksien kulutusmenoihin eli loppukäyttöön. Koska nyt osa väilillisistä rahoituspalveluista meneekin välituotekäytön sijasta loppukäyttöön, niin bruttokansantuote kasvaa.

Julkisyhteisöille (S13) ja voittoa tavoittelemattomille yhteisöille (S15) allokoitavat väililliset rahoituspalvelut nostavat sekä sektorien välituotekäyttöä että tuotosta ja sitä kautta myös julkisia ja vty - kulutusmenoja eli loppukäyttöä.

Lisäksi lasketaan FISIMin vienti ja tuonti, jotka vaikuttavat siten että välituotekäyttöön menevä tuonti pienentää BKT:ta ja vienti puolestaan lisää sitä. Kokonaisuudessaan bruttokansantuote kasvaa loppukäytön (kulutusmenot + vienti) ja välituotekäyttöön menevän tuonnin erotuksen verran. Bruttokansantulo kasvaa ainoastaan kotimaisen loppukäytön (kulutusmenojen) verran, koska ulkomaille maksettuja tai siltä saatuja korkoja korjataan FISIMin tuonnin ja viennin verran.

Esimerkki 1: FISIM tarjonta ja käyttö 2004 käyvin hinnoin, milj. euroa

FISIM TARJONTA:

Kotimainen tuotos

S12 Rahoituslaitokset	2218
Tuonti	
S2 Ulkomaat	228
Tarjonta yhteensä	<u>2446</u>

FISIM KÄYTTÖ:

Välituotekäyttö

S11 Yritykset ja asuntoyhteisöt	769

S12 Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	7
S13 Julkisyhteisöt	120
S14 Kotitaloudet	722
S15 Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	31
Loppukäyttö	
S14 Kotitaloudet (yksityinen kulutus)	701
(Julkisyhteisöjen ja vty -kulutus)	151)
Vienti	
S2 Ulkomaat	92
Käyttö yhteensä	<u>2442²</u>

BKT-vaikutus: Loppukäyttö + vienti - tuonti +716
(0,5 % BKT:sta)

Väilillisten rahoituspalvelujen arvo lasketaan käyttämällä viitekorkoa, joka on FISIM-tuottajien eli luottolaitosten välisten lainojen ja talletusten keskiporko. Viitekorkoa sovelletaan sektoreittaisiin korkovirta- ja kantatietoihin, jotka saadaan luottolaitoksilta. Sektorien sisällä FISIM jaetaan käyttäjätoimialoille toimialan kokonaistuotoksen perusteella. FISIMin viennin ja tuonnin laskennassa käytetään ulkoista viitekorkoa, joka on kotimaisten ja ulkomaisten luottolaitosten välisten lainojen ja talletusten keskiporko.

Esimerkki 2: FISIMin laskenta käyttäjäsektorille xx

Sektorin lainakorko = 3,6 %

Sektorin lainakanta = 1000 milj.

Sektorin talletuskorko = 1,0 %

Sektorin talletuskanta = 500 milj.

Viitekorko = 2,2 %

FISIM lainoista = (Lainakorko - Viitekorko) * Lainakanta
= (3,6% - 2,2%) * 1000 = 14 milj.

FISIM talletuksista = (Viitekorko - Talletuskorko) * Talletuskanta
= (2,2% - 1,0%) * 500 = 6 milj.

Sektorin käyttämä FISIM yhteensä = 14 + 6 = 20 milj.

Väilillisten rahoituspalvelujen allokointi vaikuttaa myös sektoritilin korkoihin (D41). Käyttäjäsektoreilla saadut korot (D41R) kasvavat, koska talletuskorkoihin lisätään talletusten FISIM. Käyttäjäsektorien maksamat korot (D41K) puolestaan vähenevät lainojen FISIMin verran. Näin väilillisten rahoituspalvelujen käyttö eli laina- ja talletusmarginaalit siirtyvät sektoritilin omaisuustuloista ja -menoista välituote- tai loppukäyttöön, missä muidenkin palvelujen käyttö kansantalouden tilinpidossa näytetään.

Väilillisten rahoituspalvelujen tuottajasektoreilla S.122 ja S.123 vaikutukset korkoihin ovat päinvastaiset, eli saadut korot vähenevät ja maksetut korot kasvavat. Uudistuksen johdosta sektoritilien korot muuttuvat teoreettisiksi, väilillisistä rahoituspalveluista "puhdistetuiksi" viitekorkokannan mukaisiksi koroiksi. Todelliset

¹ Council Regulation (EC) No 448/98

² Tarjonnan ja käytön ero johtuu pyöristysvirheistä

saadut ja maksetut korot näytetään tilijärjestelmästä erillisinä sektoritilien liitetietona.

Ulkomaat sektorilla (S2) vienti ja tuonti kasvavat kun välilliset rahoituspalvelut lisätään niihin. Lisäksi saatuihin korkoihin lisätään FISIM vienti talletuksista (ulkomaisten asiakkaiden kotimaisiin luottolaitoksiin tekemien talletusten FISIM) ja niistä vähennetään FISIM tuonti lainojen osalta (kotimaisten asiakkaiden ulkomaisista luottolaitoksista ottamien lainojen FISIM). Maksettuihin korkoihin lisätään FISIM tuonti talletuksista (kotimaisten asiakkaiden ulkomaisiin luottolaitoksiin tekemien talletusten FISIM) ja niistä vähennetään FISIM vienti lainojen osalta (ulkomaisten asiakkaiden kotimaisista luottolaitoksista ottamien lainojen FISIM).

Uudistus koskee alkuvaiheessa vain vuosia 1995:stä eteenpäin.

Muita menetelmämuutoksia vuoden 2005 lopussa

Vuoden 2005 lopussa ja 2006 alussa otetaan käyttöön lisää uudistuksia. Merkittävin on muutos bruttokansantuotteen volyymin laskentamenetelmässä. Kansantalouden tilinpidossa siirrytään ns. kaksoisdeflaationmenetelmään, jossa tuotoksen ja väli tuotteiden volyymin kehitys lasketaan tuotteittain ja kiinteähintainen arvonnalisuus jää residuaaliksi. Nykyisin kiinteähintaiset laskelmat on tehty huomattavasti karkeammalla tasolla ja useilla toimialoilla, mm. teollisuudessa ns. yksinkertaisen deflaation menetelmällä, jossa arvonnalisuuden volyyminkehitys seuraa tuotoksen volyymin. Menetelmän muutos saattaa aiheuttaa eroa nyt vanhalla menetelmällä laskettujen ennakkotietojen ja myöhemmin uudella menetelmällä laskettavien tietojen välille. Tehdyt testilaskelmat osoittavat, että muutokset eivät ole kovin suuria koko bruttokansantuotteen tasolla, mutta saattavat olla suuria toimialatasolla tai bruttokansantuotteen kysyntäkomponenteissa.

Julkisissa yksilöpalveluissa, terveydenhuollossa, koulutuksessa ja sosiaalipalveluissa siirrytään ns. volyymin-indikaattoreiden käyttöön. Nykyisin kiinteähintaiset laskelmat perustuvat tuotantopanosten deflaointiin. Uusi menetelmä on samanaikaisesti osa julkisen sektorin tuottavuustilastoinnin kehittämistä. Volyymin-indikaattorit otetaan käyttöön vuoden 2001 tiedoista lähtien.

Samanaikaisesti kaksoisdeflaointiin siirtymisen myötä siirrytään ns. vaihtuvan perusvuoden käyttöön. Nykyisten laskelmien perusvuosi on ollut vuosi 2000. Uudessa menetelmässä perusvuotta vaihdetaan juoksevasti niin, että kiinteähintaiset luvut lasketaan edellisen vuoden hintoihin, esim. vuoden 2006 tammikuussa julkaistavat vuoden 2004 tiedot vuoden 2003 hintoihin. Myös neljännesvuosittain pidossa tullaan soveltamaan periaatteeltaan samaa menetelmää. Vaihtuvan perusvuoden menettelyllä talouden rakennemuutokset tulevat nykyistä menetelmää, kiinteää perusvuotta, paremmin huomioon otetuiksi. Haittapuolena on, että kiinteähintaisten aikasarjojen summattavuus (additiivisuus) menetetään. Aikasarjat saadaan ketjuttamalla perättäiset vuosimuutokset. Ne voidaan esittää verrattuna valittuun viitevuoteen, esim. vuoteen 2000, mutta ketjutettujen sarjojen absoluuttisia lukuja ei voi laskea yhteen.

Lisäksi vuodenvaihteen uudistuksessa tehdään eräitä muita menetelmiin liittyviä muutoksia ja muita korjauksia, jotka tulevat vaikuttamaan bruttokansantuotteen ja muiden kansantalouden tilinpidon suureiden tasoihin.

Seuraava tarkistus tammikuussa 2006

Vuosien 2003 ja 2004 tietoja tarkistetaan seuraavan kerran tammikuun lopussa 2006. Tällöin vuoden 2003 tiedot tulevat lopullisiksi.

Bruttonationalprodukten ökade med 3,6 procent i fjol

Enligt Statistikcentralens reviderade förhandsuppgifter ökade bruttonationalproduktens volym i fjol med 3,6 procent. Enligt de första preliminära uppgifterna som publicerades i februari var ökningen 3,7 procent. Jämfört med de mera anspråkslösa siffrorna för de tre föregående åren blev tillväxten av bruttonationalprodukten i fjol snabbare. Bruttonationalprodukten uppgick i fjol till 150 miljarder euro.

Snabbare industritillväxt

Inom primärproduktionen minskade produktionsvolymen i fjol med 1,7 procent från året innan. Jordbruksproduktionens volym minskade med 2,8 procent, speciellt på grund av de dåliga förhållandena för skörden. Skogsbruksproduktionen minskade med något under en procent.

Produktionen inom förädlingsnäringarna blev i fjol snabbare och var nästan fem procent större än året innan. Industrins förädlingsvärdesvolym ökade med 5,9 procent. Produktionen inom trä- och pappersindustrin ökade med 5,4 procent. Volymen av metallindustriproduktionen ökade med 7,8 procent medan elektronikindustrin ökade med mer än 13 procent. Tillverkningen av fordon minskade med närmare 11 procent.

Inom husbyggnadsbranschen ökade volymen av förädlingsvärdet med 3 procent. Bostadsbyggandet ökade med 9 procent, medan det övriga husbyggnandet avtog något. Anläggningsbyggandet ökade med 1,5 procent.

Produktionen av privata tjänster ökade i fjol med 4,2 procent, och den offentliga tjänsteproduktionen med 0,5 procent. Handeln ökade med närmare sju procent. Hotell- och restaurangverksamheten var på samma nivå som året innan.

Volymen av samfärdseln ökade i fjol med 5,4 procent, medan ökningen av telekommunikationer steg till nästan 11 procent. Tillväxten av övriga tjänster var mindre. Finansierings- och försäkringsverksamheten ökade med 1,7 procent. Företagstjänsterna ökade med 2,5 procent. Utbildningstjänsterna ökade med en procent, hälso- och socialvårdstjänsterna ökade med 2 procent.

Ökad investeringsefterfrågan

Efterfrågan stöddes i fjol av att investeringarna ökade med fem procent efter att ha minskat i två år. Investeringarna i maskiner, anläggningar och transportmedel ökade med omkring 8 procent och investeringarna i bostadsbyggnader med 7,4 procent. De privata investeringarna ökade med 5,6 procent, men de offentliga investeringarna bara med 2,1 procent. Investeringsgraden inom samhällsekonomin ökade något och var 18,8 procent. Speciellt ökade investeringarna i samfärdsel, men också industrin ökade sina investeringar.

De privata konsumtionsutgifterna ökade i fjol med 3,2 procent. Anskaffningar av varaktiga varor ökade med nästan 7 procent trots

att anskaffningarna av personbilar minskade. Konsumtionen av halv-varaktiga varor, så som kläder, ökade med något under 5 procent. De offentliga konsumtionsutgifterna ökade med 1,6 procent.

Exportvolymen ökade med 5,6 procent och importvolymen med 6 procent. Varu- och tjänstebalansen visade fortfarande ett klart överskott, men överskottet minskade en aning från året innan.

Sysselsättningsläget något bättre

Enligt nationalräkenskaperna ökade både antalet sysselsatta och arbetade timmar i fjol med 0,3 procent. Antalet arbetsplatser minskade mest inom industrin. Ökningen var däremot störst inom företagstjänster samt hälso- och socialvårdstjänster.

Arbetsproduktiviteten ökade i fjol med 4,1 procent inom den privata sektorn och med 3,3 procent inom hela samhällsekonomin.

Enligt Statistikcentralens arbetskraftsstatistik var det relativa arbetslöshetsstalet 8,8 procent i fjol, mot 9,0 procent året innan. Antalet arbetslösa var i fjol i genomsnitt 229 000. Det relativa sysselsättningsstalet var 67,2 procent, mot 67,3 procent året innan.

Fortsatt stabil prisnivå

Prisnivån inom hela samhällsekonomin beräknas i fjol ha stigit med 0,5 procent, mätt med bruttonationalproduktens prisindex.

Konsumentprisindexet ökade på årsnivå med 0,2 procent. Priserna på privat konsumtion ökade lika mycket.

Bytesförhållandet försämrades med 2,6 procent, då exportpriserna steg med en procent och importpriserna med 3,6 procent. Import- och exportpriserna enligt nationalräkenskaperna avviker från Statistikcentralens import- och exportprisindex bl.a. på grund av att man i nationalräkenskaperna använder en årlig branschvikt.

Nationalinkomst per capita ökade

Nettonationalinkomsten ökade nominellt i fjol med fem procent och uppgick per capita till 23 949 euro, vilket är över tusen euro med än år 2003. Bruttonationalinkomsten i Finland uppgick i fjol till 149 miljarder euro. Bruttonationalinkomsten ökade reellt sett med 3,1 procent.

Hushållens löneinkomster ökade med 4,5 procent och arbetsgivarnas socialförsäkringspremier lika mycket. Löntagaresättningsandelen av nationalinkomsten uppgick totalt till 58,9 procent. Föregående år var andelen 59,2 procent. Kapital- och företagarinkomsterna andelen av nationalinkomsten var 25,8. Året innan var andelen 24,9 procent.

Företagen investerade mera

Företagens driftsöverskott, dvs. rörelsevinst, ökade med nästan fem procent från året innan. Företagens företagarinkomst ökade med drygt 16 procent från år 2003. I företagarinkomsten beaktas även kapitalinkomster och betalda räntor och grovt taget motsvarar den vinsten före skatter och dividender.

Företagen betalade i fjol 10,8 procent mera i direkta skatter än året innan. Företagen betalade 16 procent mer i dividender än föregående år.

Företagens fasta investeringar ökade i fjol med 8 procent. Företagens nettokreditgivning uppgick till drygt 6 miljarder euro.

De finansiella institutens finansiella ställning visade ett underskott

De finansiella institutens räntebidrag (indirekt mätta finansiella tjänster) ökade med 9,1 procent. Kreditstocken ökade, men räntenivån fortsatte att sjunka, om också lugnare än år 2003. De finansiella institutens finansiella ställning visade ett underskott på nästan en miljard. Underskottet föranleddes av dividender och kvarhållna vinstmedel på utländska företags direktinvesteringar i Finland, som betraktas som utländska ägares inkomst och avdras från sektorns inkomst. Finansiella företagen delade ut rekordartade 2,5 miljarder euro, dvs. mer än 1,2 miljarder euro mer än året innan.

Den offentliga sektorns överskott knappt tre miljarder euro

Statens finansiella ställning visade alltså i fjol ett litet överskott. Överskottet uppgick till 364 miljoner euro. Överskottet har minskat årligen sedan år 2000, då det var 4,4 miljarder euro.

Statens intäkter av indirekta skatter ökade med något under 4 procent och intäkterna av direkta skatter med drygt 4 procent. Intäkterna av både inkomstskatten och samfundsskatten ökade. De betalda transfereringarna till kommuner och samkommuner ökade med 9 procent, till socialskyddsfonder med 3,8 procent och till utlandet med 5 procent.

Konsumtionsutgifterna ökade nominellt med något under fyra procent, reellt skedde ingen förändring i konsumtionsutgifterna. Investeringarna ökade med nästan fyra procent, en ökning speciellt i jämvägar.

Kommunernas och samkommunernas finansiella ställning försämrades fortsättningsvis och visade ett underskott på ungefär en miljard. Kommunernas skatteintäkter ökade med något under två procent. Intäkten av kommunalskatten ökade med en procent och samfundsskatten uppgick till något under 10 procent mer än år 2003. Konsumtionsutgifterna ökade nominellt med sex procent och reellt med drygt två procent. Investeringarna minskade med något under en procent.

Både arbetspensionsanstaltens och övriga socialskyddsfonders finansiella ställning försämrades från året innan. Beloppen av utbetalda förmåner ökade med nästan fem procent. Arbetspension-

sanstaltens premieinkomst ökade med nästan 5 procent och övriga socialskyddsfonders premieinkomst uppgick till 3 procent. Arbetspensionsanstaltens finansiella överskott var 3,8 miljarder euro och övriga socialskyddsfonders underskott 0,4 miljarder euro.

Den offentliga sektorns finansiella ställning, dvs. nettokreditgivning, uppvisade ett överskott på 2,8 miljarder euro, dvs. 1,9 procent av bruttonationalprodukten, mot 2,3 procent året innan.

De offentliga utgifterna ökade

De offentliga utgifternas relation till bruttonationalprodukten (exklusive interna överföringar) steg till 51,1 procent. Föregående år var andelen 50,9 procent.

Skattegraden, dvs. skatter och obligatoriska socialskyddsavgifter i proportion till bruttonationalprodukten, sjönk i fjol till 44,3 procent. Året innan var skattegraden 44,6 procent.

Hushållens realinkomster ökade med 5,4 procent

Hushållens disponibla inkomst ökade i fjol nominellt med 5,5 procent och reellt med 5,4 procent. Tillväxten av löner, dividendinkomster och socialförmåner samt lättare direkt beskattning ökade inkomsterna.

Tillväxten av lönesumman med 4,5 procent ökade de primära inkomsterna. Dividendinkomsterna ökade med omkring en fjärdedel och hushållens sociala förmåner med 4,1 procent, vilket ökade hushållens bruttoinkomster. Ökningen av förvärvspension påverkade mest ökningen av de sociala förmånerna.

Beloppet av betalda direkta skatter ökade mindre än de primära inkomsterna och de sociala förmånerna, med 1,8 procent, varför lindrigare beskattning också ökade hushållens inkomster. I nationalräkenskaperna räknar man inte överlåtelsevinster eller anställningsoptioner i inkomsterna, men skatter på dem ingår i skatterna. I fjol uppskattas optionerna till något mer än året innan.

Hushållens företagarinkomster ökade nominellt med 2 procent. Ökningen berodde på ökningen av den kalkylerade bostadsinkomsten med 3,1 procent och den övriga företagarinkomsten med 5,2 procent, eftersom företagarinkomsten av jordbruk sjönk med 6,5 procent och företagsinkomsten av skogsbruk med 3,6 procent.

Hushållens konsumtionsutgifter ökade nominellt med 3,2 procent, dvs. mindre än de föregående åren. Detta är tydligt mindre än tillväxten av den disponibla inkomsten, varför spargraden, dvs. sparandet i relation till den disponibla inkomsten, steg till 2,8 procent från 0,6 procent året innan. Hushållens skuldsättningsgrad steg andra året i rad med omkring fem procentenheter och var 79,1 procent. Skuldsättningsgraden definieras som relationen mellan kreditbeståndet i slutet av året och den disponibla inkomsten.

Hushållens fasta investeringar ökade med 10,6 procent närmast på grund av ökningen av bostadsinvesteringar. Hushållens finansiella ställning blev tydligt bättre, men visade alltså 0,7 miljarder euro underskott.

Nya metoder inom nationalräkenskaperna 2005

Kalkylmetod för indirekt mätta finansiella tjänster (FISIM) i juli 2005

FISIM (Financial Intermediation Services Indirectly Measured), dvs. indirekt mätta finansiella tjänster, avser de tjänster som finansiella institut producerar och som det inte uppbärs direkta provisioner för. I EU:s FISIM-förordning³ har indirekta finansiella tjänster avgränsats att avse räntemarginaler på lån och inlåning.

I nationalräkenskaperna har indirekta finansiella tjänster inte tidigare inverkat på bruttonationalprodukten eftersom FISIM, som de finansiella instituten producerar, i sin helhet gått till insatsförbrukningen inom den s.k. odelade sektorn. Nu delas de indirekt mätta finansiella tjänsterna till användarsektorena, varvid insatsförbrukningen växer i varje sektor/näringsgren inom ekonomin lika mycket som användningen av finansiella tjänster. FISIM som ingår i räntorna på hushållens konsumtionskrediter och FISIM som ingår i räntorna på hushållens bankdepositioner allokeras i hushållens konsumtionsutgifter, dvs. i slutanvändningen. Eftersom en del av de indirekt mätta finansiella tjänsterna nu går till slutanvändning i stället för till insatsförbrukningen ökar bruttonationalprodukten.

FISIM allokerad till offentlig sektor (S13) och ideella organisationer (S15) ökar både insatsförbrukning och produktion av dessa sektorer och därmed konsumtionsutgifter av dessa sektorer.

Dessutom räknas FISIMs export och import som har den inverkan att importen som går till insatsförbrukningen minskar BNP medan exporten ökar den. I sin helhet växer bruttonationalprodukten lika mycket som skillnaden mellan slutanvändningen (konsumtionsutgifter + export) och importen som går till insatsförbrukning. Bruttonationalinkomsten ökar bara lika mycket som den inhemska slutanvändningen (konsumtionsutgifterna) eftersom räntor som betalats utomlands och som fått från utlandet korrigeras enligt FISIMs import och export.

Exempel 1: FISIM utbud och användningsområden till löpande priser 2004, mn euro

FISIM UTBUD:

Inhemska produktion

S12 Finansiella institut 2218

Import

S2 Utlandet 228

Utbud totalt 2446

FISIM ANVÄNDNINGSMRÅDEN:

Insatsförbrukning

S11 Företag och bostadssamfund 769

S12 Finansiella institut och försäkringsföretag 7

S13 Offentlig sektor 120

S14 Hushåll 722

S15 Ideella organisationer 31

Slutanvändning

Privat konsumtion

S14 Hushåll	701
(Konsumtion av off.sektor och ideella organisationer)	151
Export	
S2 Utlandet	92
Användning totalt	<u>2442⁴</u>

BNP-effekt: Konsumtion + export - import +716
(0,5 % av BNP)

Värdet på indirekt mätta finansiella tjänster uträknas med hjälp av referensränta som är medelräntan på lån och inlåning mellan kreditinstitut, dvs. FISIM-producenter. Referensräntan tillämpas i uppgifter om ränteflöden och räntesatsen per sektor som erhålls från kreditinstitut. Inom sektorena delas FISIM till användarnäringsgrenar på basis av näringsgrenens totalproduktion. Vid beräkningen av FISIMs export och import används en extern referensränta, som är medelräntan på lån och inlåning mellan inhemska och utländska kreditinstitut.

Exempel 2: beräkning av FISIM för användarsektor xx

Sektorns låneränta =	3,6 %
Sektorns lånestock =	1000 mn
Sektorns inlåningsränta =	1,0 %
Sektorns inlåningsstock =	500 mn
Referensränta =	2,2 %
av FISIM lån = (Låneränta - Referensränta) * Lånestock	
= (3,6% - 2,2%) * 1000 =	14 mn

FISIM av depositioner = (Referensränta - Depositionsränta) * Inlåningsstock
= (2,2% - 1,0%) * 500 = 6 mn

FISIM som används av sektorn, totalt = 14 + 6 = 20 mn

Allokeringen av indirekt mätta finansiella tjänster inverkar också på räntorna (D41) för sektorräkenskaper. De räntor som fått inom användarsektorena (D41R) växer eftersom man till inlåningsräntorna lägger till FISIM för inlåningar. Däremot minskar de räntor som användarsektorena betalar (D41K) lika mycket som FISIM på lån. På så sätt överförs användningen av indirekt mätta finansiella tjänster, dvs. låne- och inlåningsmarginaler från sektorräkenskapernas kapitalinkomster och -utgifter till insatsförbrukning eller slutanvändning, där också användning av övriga tjänster inom nationalräkenskaperna visas.

På producentsektorena S.122 och S.123 för indirekt mätta finansiella tjänster är inverkan på räntorna den motsatta, dvs. erhållna räntor minskar och betalda räntor ökar. På grund av föryelsen ändras räntorna på sektorräkenskaper till teoretiska räntor som

Skillnaden mellan utbud och användning beror på avrundning.

³ Council Regulation (EC) No 448/98

"rensats" från indirekt mätta finansiella tjänster enligt referensräntestocken. Faktiska erhållna och betalade räntor visas separat från räkenskapsystemet som bifogade uppgifter om sektorräkenskaper. I sektorn Utlandet (S2) ökar exporten och importen, då indirekt mätta finansiella tjänster tillkommer. Till erhållna räntor läggs dessutom till FISIM för exportinlåning (FISIM på inlåning som utländska kunder gjort i inhemska kreditinstitut) och från dem avdras FISIM för exportlån (FISIM på lån som inhemska kunder tagit i utländska kreditinstitut). Till betalda räntor läggs till FISIM på importinlåningar (FISIM på inlåningar som inhemska kunder gjort i utländska kreditinstitut) och från dem avdras FISIM på exportlån (FISIM på lån som utländska kunder tagit i inhemska kreditinstitut). Förnyelsen gäller i första skedet bara år 1995 och senare år.

Följande revidering i januari 2006

Uppgifterna för år 2003 och 2004 justeras nästa gång i slutet av januari 2006. Härvid blir uppgifterna för år 2003 slutgiltiga.

Andra metodändringar i slutet av år 2005

I slutet av år 2005 och i början av år 2006 tas fler nya metoder i bruk. Den viktigaste ändringen är en ny metod för kalkylering av volymen av bruttonationalprodukten. Inom nationalräkenskaperna går man över till en s.k. dubbeldeflatering, där utvecklingen av volymen hos produkten och mellanprodukten räknas per produkt och där förädlingsvärdet till fast pris förblir residualt. I dag görs kalkyleringar till fast pris på mycket grövre nivåer och flera näringsgrenar, bl.a. inom industrin med enkel deflation där volymutvecklingen gällande förädlingsvärdet följer produktionens volym. Metodändringen kan bidra till skillnader mellan de preliminära uppgifterna som räknats med den gamla metoden och uppgifterna som senare räknas med den nya metoden. Utförda testkalkyler visar att ändringarna inte är särskilt stora med avseende på nivån av hela bruttonationalprodukten, men att de kan vara stora på näringsgrensnivå eller i bruttonationalproduktens efterfrågekomponent.

Inom de offentliga individuella tjänsterna, hälsovården, utbildningen och socialtjänsterna går man över till att använda s.k. volymindikatorer. I dag bygger kalkyler till fast pris på deflation av produktionsinsatser. Den nya metoden är samtidigt en del av utvecklingen av produktivitetsstatistiken inom den offentliga sektorn. Volymindikatorer tas i bruk för uppgifterna för år 2001 och framåt.

Vid övergången till dubbeldeflation går man också samtidigt över till användning av rullande basår. För de nuvarande kalkylerna har basåret varit 2000. I den nya metoden byts basåret till rullande så att talen till fast pris räknas till priserna för föregående år, t.ex. uppgifterna för år 2004, som publiceras i januari 2006, räknas till priserna för år 2003. Också inom kvartalsräkenskaperna kommer till principen samma metod att tillämpas. Med hjälp av metoden med rullande basår beaktas strukturförändringarna inom ekonomin bättre än med nuvarande metod med ett fast basår. Nackdelen är att man går miste om additiviteten av tidsserier till fasta priser. Tidsserier erhålls genom att koppla samman efter varandra följande årsförändringar. De kan presenteras jämfört med valt referensår, t.ex. år 2000, men sammankopplade seriers absoluta tal kan inte adderas. När det gäller metodändringarna som utförs vid årsskiftet görs dessutom några andra ändringar och korrigeringar som kommer att inverka på nivån av storheterna i bruttonationalprodukten och storheterna i nationalräkenskaperna.

Gross domestic product grew by 3.6 per cent last year

According to Statistics Finland's revised preliminary data, the volume of Finland's GDP grew by 3.6 per cent last year. The initial preliminary data published in February put the rate of growth at 3.7 per cent. The growth of GDP accelerated last year from the more modest figures of the three previous years. Last year's GDP was EUR 150 billion.

Faster growth of manufacturing

The volume of primary production contracted by 1.7 per cent last year from the previous year. Agricultural output declined by 2.8 per cent especially because crops suffered from the poor weather conditions. In forestry, production contracted by just under one per cent.

In the industries of secondary production, output grew faster last year and was nearly five per cent higher than in the year before. The volume of value added in manufacturing grew by 5.9 per cent. In the wood and paper industry, output went up by 5.4 per cent. Output in the metal industry increased by 7.8 per cent, as the manufacture of electronic and electrical products grew by over 13 per cent. By contrast, the manufacture of transport equipment declined by close on 11 per cent.

The volume of value added in building construction went up by three per cent. Residential building increased by nine per cent, whereas other building construction decreased slightly. Output in civil engineering went up by 1.5 per cent.

Output increased by 4.2 per cent in private services and by 0.5 per cent in public services last year. Trade went up by nearly seven per cent. Hotel and restaurant activities remained on level with the year before.

The volume of transport and communications grew by 5.4 per cent last year, with nearly 11 per cent growth in telecommunications. The growth in other services was more moderate. Financial intermediation and insurance activities increased by 1.7 per cent and business activities by 2.5 per cent. Educational services increased by one per cent, and health and social services by two per cent.

Demand for investments grew

Demand was supported last year by investments which grew by five per cent having contracted for two years prior this. Big increases were recorded in investments in machinery, equipment and transport equipment, around eight per cent, and residential buildings, 7.4 per cent. Private investments increased by 5.6 per cent but public investments by only 2.1 per cent. The rate of investment in the national economy went up slightly and was 18.8 per cent. Investments went up especially in transport, but manufacturing also increased its investments.

Private final consumption expenditure increased by 3.2 per cent last year. Purchases of durable consumer goods increased by close on seven per cent, even though purchases of motor cars declined. Expenditure on semi-durable goods, such as clothing, increased by just short of five per cent. Government consumption expenditure went up by 1.6 per cent.

The volume of exports grew by 5.6 per cent and that of imports by six per cent. The balance in goods and services still showed a clear surplus, although slightly diminished from the previous year.

Slight improvement in employment

According to national accounts, both the number of employed persons and that of hours worked went up by 0.3 per cent last year. Jobs decreased most in manufacturing and increased most in business activities, and health and social services.

The productivity of labour grew last year by 4.1 per cent in the private sector and by 3.3 per cent in the total economy.

According to Statistics Finland's labour force statistics, the rate of unemployment was 8.8 per cent, having been 9.0 per cent in the year before. The average number of unemployed persons was 229,000 last year. The rate of employment was 67.2 per cent, as against 67.3 per cent in the previous year.

Price level remained stable

The economy's overall price level is estimated to have risen by 0.5 per cent last year as measured by the GDP price index.

The year-on-year rise in the consumer price index was 0.2 per cent. The prices of private consumption also went up by this much.

The terms of trade weakened by 2.6 per cent, as export prices rose by one per cent and import prices by 3.6 per cent. Export and import prices in the national accounts differ from the prices that are used in Statistics Finland's export and import price indices due to, inter alia, the annual industry weight structure that is used in the calculations.

National income per capita grew

Net national income grew by five per cent in nominal terms last year, and was EUR 23,949 per capita, which is over EUR 1,000 more than in 2003. Finland's gross national income last year was EUR 149 billion, having grown by 3.1 per cent in real terms.

Finnish households' wages and salaries went up by 4.5 per cent, and employers' social insurance contributions grew by equally much. Compensations of employees rose to 58.9 per cent of the national income. The corresponding share in the previous year was 59.2 per cent. The share of property and entrepreneurial income of

the national income was 25.8 per cent, as against 24.9 per cent in the year before.

Enterprises' investments grew

Enterprises' operating surplus, or operating profit, went up by nearly five per cent from the year before. Their entrepreneurial income increased by good 16 per cent from 2003. Entrepreneurial income also takes into consideration property income and paid interest, and roughly corresponds with profit before payment of taxes and dividends.

Enterprises paid 10.8 per cent more direct taxes and 16 per cent more dividends last year than in the year before.

Enterprises' fixed investments grew by eight per cent last year. Enterprises' net lending totalled good EUR 6 billion.

Financial position of financial institutions showed deficit

The net interest income of financial institutions (financial intermediation services indirectly measured) grew by 9.1 per cent. The credit stock increased but the level of interest rates declined further, albeit more moderately than in 2003. The financial position of financial institutions showed a deficit of nearly EUR 1 billion. The reasons for this were dividends and unretained earnings from direct foreign investments in Finland, which are regarded as income of the foreign owners and deducted from the sector's income. Financial institutions paid a record amount of EUR 2.5 billion in dividends, which is over EUR 1.2 billion more than in the year before.

General government surplus under EUR three billion

The financial position of central government continued to show a slight surplus of EUR 364 million last year. The surplus has been contracting annually since the year 2000 when it was EUR 4.4 billion.

State revenues from indirect taxes grew by just short of four per cent and those from direct taxes by good four per cent. Both income and corporate tax revenues went up. Income transfers to local government went up by nine per cent, those to social security funds by 3.8 per cent and those to the rest of the world by five per cent.

Final consumption expenditure grew by just under four per cent in nominal terms and remained unchanged in real terms. Investments grew by nearly four per cent, especially in the rail network.

The financial position of local government weakened further and showed a deficit of EUR 1 billion. Tax revenues received by municipalities increased by just short of two per cent. Revenues from local tax went up by one per cent and those from corporate tax by close on 10 per cent from 2003. Final consumption expenditure grew by six per cent in nominal terms and by good two per cent in real terms. Investments diminished by just under one per cent.

The financial position of both employment pension funds and other social security funds weakened from the year before. Paid

compensations grew by nearly five per cent. The premium income of employment pension funds went up by close on five per cent and that of other social security funds by three per cent. The financial surplus of employment pension funds was EUR 3.8 billion and the deficit of other social security funds amounted to EUR 0.4 billion.

The total financial position, or net lending, of general government showed a surplus of EUR 2.8 billion, or 1.9 per cent of GDP. In the previous year, the surplus was 2.3 per cent of GDP.

Public expenditure grew

The proportion of public expenditure (excluding internal transfers) of GDP rose to 51.1 per cent, having been 50.9 per cent in the previous year.

The tax rate, or the proportion of taxes and statutory social security contributions of GDP, fell last year to 44.3 per cent from the previous year's 44.6 per cent.

Households' real income grew by 5.4 per cent

The disposable income of households increased by 5.5 per cent in nominal terms and by 5.4 per cent in real terms last year. The income was increased by growth in earnings, dividend income and social security benefits, as well as by lowered direct taxation.

Primary income grew chiefly as a result of the wage sum growth of 4.5 per cent. Households' gross income also increased because their dividend income grew by a quarter and the social security benefits they received went up by 4.1 per cent. Occupational pensions accounted for most of the increase in received social security benefits.

Direct taxes paid grew by 1.8 per cent, i.e. by less than primary income and social security benefits, so lightened taxation also increased households' income. Neither profits on sales nor incentive share options are recorded as income in national accounts, but taxes paid on such profits or options are recorded as taxes. Income from share options is estimated to have totalled slightly less than in the previous year.

Households' entrepreneurial income grew by two per cent in nominal terms. The growth came from increases of 3.1 per cent in imputed income from owner-occupied dwellings and 5.2 per cent in other entrepreneurial income, for entrepreneurial income fell by 6.5 per cent from agriculture and by 3.6 per cent from forestry.

In nominal terms, the final consumption expenditure of households grew by less than in previous years, of by 3.2 per cent. This is clearly less than the growth in their disposable income, so the savings rate, that is, the proportion of savings relative to disposable income, rose to 2.8 per cent from the previous year's 0.6 per cent. Households' indebtedness increased by five percentage points for the second year running and was 79.1 per cent. The indebtedness rate expresses the ratio between the end-of-year credit stock relative to annual disposable income.

Households' fixed investments increased by 10.6 per cent mainly due to growth in investments in dwellings. The financial

position of households improved distinctly but continued to show a deficit of EUR 0.7 billion.

Methodological revisions to National Accounts in 2005

Method for calculating financial intermediation services indirectly measured (FISIM) in July 2005

FISIM, or Financial Intermediation Services Indirectly Measured, refer to the services of financial corporations for which they make no direct charge. The Regulation of the EU concerning the allocation of FISIM in national accounts⁵ defines financial intermediation services indirectly measured as interest margins on loans and deposits.

In the past, financial intermediation services indirectly measured have not influenced GDP in national accounts, because they have been entered as intermediate consumption of the sector undivided. Now, financial intermediation services indirectly measured will be divided between the user sectors, whereby the intermediate consumption of each sector/activity will go up by the amount of these services it uses. The FISIM included in the interests of households' consumer credits and consumer bank deposits will be allocated to households' consumption expenditure, i.e. final consumption. Because a portion of the financial intermediation services indirectly measured is now recorded under final consumption instead of intermediate consumption, GDP will grow.

FISIM allocated to general government (S13) and non profit institutions serving households (S15) increase both intermediate consumption and output of the sectors and non-market final consumption expenditures as well.

Exports and imports are also recorded under FISIM, which means that imports for intermediate consumption lower GDP while exports raise it. All in all, gross domestic product will grow by the difference between final consumption (consumption expenditure + exports) and imports for intermediate consumption. Gross national income will only go up by the amount of domestic final consumption (consumption expenditure), because interests paid to and received from the rest of the world are adjusted in FISIM by the amounts of imports and exports.

Example 1: Supply and use of FISIM in 2004 at current prices, EUR million

SUPPLY OF FISIM:

Domestic output

S12 Financial corporations 2,218

Imports

S2 Rest of the world 228

Supply total 2,446

USE OF FISIM:

Intermediate consumption

S11 Non-financial corporations	769
S12 Financial corporations	7
S13 General government	120
S14 Households	722
S15 Non-profit institutions serving households	31

Final consumption

Private consumption

S14 Households	701
(Consumption of government and NPISHs)	151)

Exports

S2 Rest of the world	92
Use total	<u>2,442²</u>
Effect on GDP: Consumption + exports - imports	+ 716
	(0.5% of GDP)

The value of financial intermediation services indirectly measured is calculating using a reference interest rate which is the mean interest rate of producers of FISIM, or loans and deposits between credit institutions. The reference interest rate is applied to the data on interest flows and stocks by sector which are obtained from credit institutions. Within sectors, FISIM are divided among user industries pro rata to their total output. The exports and imports of FISIM are calculated using an external reference interest rate, which is the mean interest rate of loans and deposits between domestic and foreign credit institutions.

Example 2: Calculation of FISIM for user sector xx

Loan interest rate of sector = 3.6%

Loan stock of sector = 1,000 million

Deposit interest rate of sector = 1.0%

Deposit stock of sector = 500 million

Reference interest rate = 2.2%

FISIM from loans = (Loan interest rate – Reference interest rate) *
Loan stock = (3.6% - 2.2%) * 1,000 = 14 million

FISIM from deposits = (Reference interest rate – Deposit interest
rate) * Deposit stock = (2.2% - 1.0%) * 500 = 6 million

Total FISIM used by sector = 14 + 6 = 20 million

The allocation of financial intermediation services indirectly measured also influences sector account interests (D41). The interest received from user sectors (D41R) grows, because the FISIM of deposits are added to the interest on deposits. The interest paid by user sectors (D41K) diminish by the amount of the FISIM of loans. Thus, the use of financial intermediation services indirectly measured, in other words loan and deposits margins, move from the sector accounts' property income and expenditure to intermediate or final consumption, where the use of all other services is also shown in national accounts.

⁵ Council Regulation
(EC) No 448/98

In the producer sectors of FISIM, i.e. S.122 and S.123, the impact on interests is reversed, that is, received interests diminish and paid interests grow. The revision makes the interests of sector accounts into theoretical ones complying with the reference interest rate stock and "cleaned" of FISIM. The actual interests received and paid are shown as notes to sector accounts, detached from the accounting system.

In the sector rest of the world (S2) exports and imports go up when financial intermediation services indirectly measured are added to them. In addition, exports of FISIM from deposits (FISIM of deposits made by customers from the rest of the world into domestic credit institutions) are added to and imports of FISIM relating to loans (FISIM of loans taken by domestic customers from foreign credit institutions) are subtracted from received interests. Imports of FISIM from deposits (FISIM of deposits made by domestic customers into foreign credit institutions) are added to and exports of FISIM relating to loans (FISIM of loans taken by foreign customers from domestic credit institutions) are subtracted from paid interests.

Initially, the revision will only be applied to data concerning years from 1995 onwards.

Other methodological revisions due at the end of 2005

Further methodological revisions will be introduced at the end of 2005 and beginning of 2006. The most significant one will concern calculation of the volume of gross domestic product. A double deflation method will be introduced in national accounts. In this method, development in the volumes of output and intermediate products is calculated by product and value added at constant prices is obtained as a residual. At the moment calculations at constant prices are performed at a considerably rougher level and in respect of many industries, including manufacturing, by using a single deflation method, in which development in the volume of value added follows the volume of output. As a result of this methodological review, the preliminary data that have now been calculated with the old method and the data that will later be calculated with the new method may deviate from each other. Test calculations indicate that the differences will not be major at the level of total gross domestic product, but may be substantial at the industry level or in the demand component of gross domestic product.

Volume indicators will be introduced for individual public services, health care, education and social services. At the moment, calculations at constant prices are based on the deflation of production inputs. The new method will be incorporated into development of the measurement of public sector productivity. The volume indicators will be applied to data starting from 2001.

Changing base year will be introduced concurrently with the double deflation method. The base year for present calculations has been 2000. In the new method the base year will be changing continuously so that constant price calculations are made using prices for the preceding year, e.g. the data for 2004 that will be published in

January 2006 will be based on 2003 prices. A method conforming with the same principle will also be used for quarterly accounts. The changing base year method takes into consideration structural changes in the economy better than the present, fixed base year method. The drawback is that the summability (additivity) of time series at constant prices will be lost. Time series will be obtained by chaining successive annual changes. They can be presented in comparison to a selected reference year, e.g. 2000, but the absolute figures of the chained series cannot be added together.

Certain other methodological reviews and adjustments will also be introduced in connection with these revisions at the turn of the year. These will affect the levels of GDP and other national accounts variables.

Next revision in January 2006

National accounts data for 2003 and 2004 will next be revised at the end of January 2006. The data for 2003 will then become final.

1

■ Huoltotase - National balance of supply and demand

	<i>Milj. euroa - EUR mil.</i>				<i>Muutos, % - Change, %</i>					
	Käypiin hintoihin		Vuoden 2000 hintoihin		Arvo		Hinta		Volyyymi	
	At current prices		At 2000 prices		Value		Price		Volume	
	2003*	2004*	2003*	2004*	2003*	2004*	2003*	2004*	2003*	2004*
Bruttokansantuote markkinahintaan Gross domestic product, at market prices	143 807	149 725	138 408	143 418	2,1	4,1	-0,3	0,5	2,4	3,6
Tavaroiden ja palveluiden tuonti Imports of goods and services	44 168	48 499	46 487	49 260	3,3	9,8	0,4	3,6	2,9	6,0
Kokonaistarjonta - Total supply	187 975	198 224	184 895	192 678	2,4	5,5	-0,2	1,2	2,6	4,2
Tavaroiden ja palveluiden vienti Exports of goods and services	53 104	56 631	59 015	62 332	-1,7	6,6	-3,1	1,0	1,4	5,6
Kulutusmenot Final consumption expenditure	107 091	111 352	99 776	102 541	4,5	4,0	1,0	1,2	3,5	2,8
Yksityiset kulutusmenot Private consumption expenditure	75 145	77 694	70 547	72 833	4,3	3,4	0,0	0,1	4,4	3,2
Julkiset kulutusmenot Government consumption expenditure	31 946	33 658	29 229	29 708	4,9	5,4	3,4	3,7	1,5	1,6
Kiinteän pääoman bruttomuodostus Gross fixed capital formation	26 316	28 204	25 546	26 835	-1,0	7,2	0,6	2,0	-1,5	5,0
Yksityinen kiinteän pääoman bruttomuodostus Private gross fixed capital formation	22 012	23 698	21 392	22 592	-2,4	7,7	0,6	1,9	-3,0	5,6
Julkinen kiinteän pääoman bruttomuodostus Government gross fixed capital formation	4 304	4 506	4 154	4 243	7,0	4,7	0,2	2,5	6,7	2,1
Varastojen muutos Changes in inventories	734	802	604	1 048	..	..	..	..	..	..
Kysyntäerät yhteensä - Total demand	187 245	196 989	184 941	192 756	2,0	5,2	-0,1	0,9	2,1	4,2
siitä kotimainen kysyntä of which domestic demand	134 141	140 358	125 926	130 424	3,5	4,6	1,1	1,0	2,4	3,6
Tilastollinen ero Statistical discrepancy	730	1 235	-46	-78	..	..	..	..	..	..

2. Kansantulo - National income

	Mij. euroa EUR mil.		Osuus, % Proportion, %		Muutos, % Change, %	
	2003*	2004*	2003*	2004*	2003*	2004*
Palkat ja palkkiot ¹⁾ - Wages and salaries ¹⁾	56 535	59 061	47,7	47,2	3,2	4,5
Työnantajan sosiaaliturvamaksut - Employers' social contributions	14 064	14 692	11,9	11,7	0,1	4,5
Omaisuus- ja yrittäjätulot, netto - Property and entrepreneurial income, net	29 464	32 327	24,9	25,8	-9,3	9,7
Yritykset - Non-financial corporations	10 841	13 028	9,2	10,4	-18,2	20,2
Asuntoyhteisöt - Housing corporations	-167	-229	-0,1	-0,2	..	..
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset - Financial and insurance corporations	-35	-618	0,0	-0,5	..	..
Julkisyhteisöt - General government	1 978	2 285	1,7	1,8	7,2	15,5
Kotitaloudet - Households	16 418	17 324	13,9	13,8	4,5	5,5
siitä yrittäjätulo maataloudesta of which entrepreneurial income from agriculture	1 200	1 122			-2,3	-6,5
yrittäjätulo metsätaloudesta entrepreneurial income from forestry	843	813			-2,1	-3,6
laskennallinen asuntotulo imputed rent of owner-occupiers	3 686	3 801			13,0	3,1
muu yrittäjätulo other entrepreneurial income	3 234	3 403			2,8	5,2
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt Non-profit institutions serving households	429	537	0,4	0,4	-7,3	25,2
Julkisyhteisöjen saamat tuotannon ja tuonnin verot miinus maksamat tukipalkkiot Taxes on production and imports received by general government less subsidies paid by general government	18 386	19 110	15,5	15,3	6,4	3,9
Kansantulo - National income	118 449	125 190	100,0	100,0	-0,1	5,7
Kiinteän pääoman kuluminen - Consumption of fixed capital	23 306	24 007			3,2	3,0
Bruttokansantulo - Gross national income	141 755	149 197			0,4	5,2
Tulot työsuhdeoptioista - Income from employee stock options	166	222			-66,3	33,7
Kansantulo henkeä kohti, euroa - National income per capita, EUR	22 722	23 949			-0,3	5,4
Keskiväkiluku, 1 000 henkeä - Mean population, 1 000 persons	5 213	5 227			0,2	0,3

¹⁾ Sisältää palkat ja palkkiot ulkomailta, netto - Including wages and salaries receivable from the rest of the world, net.
Ei sisällä tuloja työsuhdeoptioista - Excluding income from employee stock options.

3

Käytettävissä oleva tulo ja säästö sektoreittain - Disposable income and saving by sector

	Milj. euroa EUR mil.		Osuus, % Proportion, %		Muutos, % Change, %	
	2003*	2004*	2003*	2004*	2003*	2004*
Käytettävissä oleva tulo - Disposable income	117 074	123 763	100	100	-0,3	5,7
Yritykset - Non-financial corporations	6 261	7 962	5,3	6,4	-18,7	27,2
Asuntoyhteisöt - Housing corporations	-189	-252	-0,2	-0,2	..	..
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset Financial and insurance corporations	-445	-865	-0,4	-0,7	..	..
Julkisyhteisöt - General government	35 930	37 253	30,7	30,1	-2,8	3,7
Valtionhallinto - Central government	11 211	11 520	9,6	9,3	-7,5	2,8
Paikallishallinto - Local government	19 443	20 380	16,6	16,5	2,0	4,8
Työeläkelaitokset - Employment pension schemes	4 333	4 377	3,7	3,5	-6,2	1,0
Muut sosiaaliturvarahastot - Other social security funds	943	976	0,8	0,8	-20,0	3,5
Kotitaloudet - Households	72 094	76 027	61,6	61,4	5,3	5,5
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt Non-profit institutions serving households	3 423	3 638	2,9	2,9	2,3	6,3
	<i>Milj. euroa - EUR mil.</i>		<i>Muutos, milj. euroa - Change, EUR mil.</i>			
Säästö - Saving	9 983	12 411	-4 901	2 428		
Yritykset - Non-financial corporations	6 261	7 962	-1 439	1 701		
Asuntoyhteisöt - Housing corporations	-189	-252	63	-63		
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset Financial and insurance corporations	-758	-1 223	-1 485	-465		
Julkisyhteisöt - General government	3 984	3 595	-2 529	-389		
Valtionhallinto - Central government	1 265	1 211	-1 394	-54		
Paikallishallinto - Local government	-218	-471	-480	-253		
Työeläkelaitokset - Employment pension schemes	3 987	3 994	-307	7		
Muut sosiaaliturvarahastot - Other social security funds	-1 050	-1 139	-348	-89		
Kotitaloudet - Households	442	2 092	622	1 650		
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt Non-profit institutions serving households	243	237	-133	-6		
Säästämisen osuus sektorin käytettävissä olevasta tulosta (säästämisaste), % Proportion of saving in a sector's disposable income (savings ratio), %						
Julkisyhteisöt - General government	11,1	9,7				
Kotitaloudet - Households	0,6	2,8				
Kotimaiset sektorit yhteensä - Domestic sectors, total	8,5	10,0				

4 ■ Arvonlisäys perushintaan toimialoittain - Value added at basic prices by industry

	Mii. euroa		Osuus, %		Volyymin muutos, %	
	EUR mil.		Proportion, %		Change in volume, %	
	2003*	2004*	2003*	2004*	2003*	2004*
Maatalous - Agriculture	1 547	1 539	1,2	1,2	-4,9	-2,8
Metsätalous - Forestry	2 494	2 416	2,0	1,9	2,1	-0,8
Metsästys, niistanhoito ja kalatalous Hunting, trapping and game propagation and fishing	144	131	0,1	0,1	-4,7	-4,3
Mineraalien kaivu - Mining and quarrying	351	352	0,3	0,3	-1,5	-14,9
Tehdasteollisuus - Manufacturing industry	28 224	28 728	22,7	22,1	0,5	5,9
Puu- ja paperiteollisuus - Wood and paper industry	6 554	6 666	5,3	5,1	1,8	5,4
Metalliteollisuus - Metal industry	14 637	14 257	11,8	11,0	0,1	7,8
Muu teollisuus - Other industry	7 033	7 805	5,7	6,0	-0,3	2,0
Sähkö-, kaasu- ja vesihuolto - Electricity, gas and water supply	2 829	3 106	2,3	2,4	10,8	1,2
Rakentaminen - Construction	6 559	6 989	5,3	5,4	2,0	2,7
Talorakentaminen - Building of complete constructions or parts thereof	5 092	5 410	4,1	4,2	3,0	3,0
Maa- ja vesirakentaminen - Civil engineering	1 467	1 579	1,2	1,2	-1,6	1,5
Kauppa - Trade	13 122	14 043	10,5	10,8	5,0	6,9
Majoitus- ja ravitsemistoiminta - Hotels and restaurants	1 818	1 837	1,5	1,4	0,8	0,3
Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne - Transport, storage and communication	13 595	14 062	10,9	10,8	2,4	5,4
Rahoitus- ja vakuutustoiminta - Financial intermediation and insurance	2 961	3 396	2,4	2,6	1,2	1,7
Asuntojen omistus ja vuokraus - Letting and operation of dwellings	10 915	11 301	8,8	8,7	0,8	1,4
Muu kiinteistötoiminta - Other real estate activities	2 774	2 999	2,2	2,3	4,2	4,2
Liike-elämän palvelut - Business activities	9 010	9 532	7,2	7,3	5,2	2,5
Hallinto, pakoll. sos.vakuutus - Administration, compulsory social security	6 399	6 653	5,1	5,1	1,4	-0,1
Koulutus - Education	6 341	6 650	5,1	5,1	0,5	1,0
Terveystieteiden ja sosiaalipalvelut - Health and social work	10 682	11 266	8,6	8,7	1,6	2,0
Muut palvelut - Other services	4 668	4 929	3,8	3,8	0,5	2,0
	0		0,0	0,0	0,0	0,0
Bruttokansantuote perushintaan - Gross domestic product at basic prices	124 433	129 929	100,0	100,0	1,9	3,6
Alkutuotanto - Primary production	4 185	4 086			-0,8	-1,7
Jalostus - Secondary production	37 963	39 175			1,3	4,9
Julkisyhteisöjen palvelut - General government services	23 218	24 228			0,9	0,5
Yksityiset palvelut - Private services	59 067	62 440			3,0	4,2
Tuoteverot miinus tuotetukipalkkiot - Taxes on products less subsidies on products	19 374	19 796			5,7	4,0
Bruttokansantuote markkinahintaan - Gross domestic product at market prices	143 807	149 725			2,4	3,6

5

Kiinteän pääoman bruttomuodostus toimialoittain - Gross fixed capital formation by industry

	Mij. euroa EUR mil.		Osuus, % Proportion, %		Volyymin muutos, % Change in volume, %	
	2003*	2004*	2003*	2004*	2003*	2004*
Maatalous - Agriculture	959	949	3,6	3,4	-3,6	-3,7
Metsätalous - Forestry	341	344	1,3	1,2	-6,8	0,0
Metsästys, riistanhoito ja kalatalous Hunting, trapping and game propagation and fishing	4	4	0,0	0,0	0,0	0,0
Mineraalien kaivu - Mining and quarrying	174	131	0,7	0,5	35,0	-27,8
Tehdasteollisuus - Manufacturing industry	3 476	3 659	13,2	13,0	-12,9	4,2
Puu- ja paperiteollisuus - Wood and paper industry	1 095	937	4,2	3,3	16,4	-15,5
Metalliteollisuus - Metal industry	1 330	1 623	5,1	5,8	-26,8	21,5
Muu teollisuus - Other industry	1 051	1 099	4,0	3,9	-14,7	2,9
Sähkö-, kaasu- ja vesihuolto - Electricity, gas and water supply	896	1 287	3,4	4,6	-5,4	40,1
Rakentaminen - Construction	503	524	1,9	1,9	5,8	3,0
Talorakentaminen - Building of complete constructions or parts thereof	283	292	1,1	1,0	5,3	1,4
Maa- ja vesirakentaminen - Civil engineering	220	232	0,8	0,8	6,4	5,1
Kauppa - Trade	1 360	1 286	5,2	4,6	7,5	-5,1
Majoitus- ja ravitsemistoiminta - Hotels and restaurants	135	140	0,5	0,5	-9,0	5,3
Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne - Transport, storage and communication	3 133	3 587	11,9	12,7	-2,3	11,8
Rahoitus- ja vakuutus toiminta - Financial intermediation and insurance	630	558	2,4	2,0	-14,5	-14,0
Asuntojen omistus ja vuokraus - Letting and operation of dwellings	7 234	7 995	27,5	28,3	8,5	7,6
Muu kiinteistötoiminta - Other real estate activities	2 306	2 433	8,8	8,6	-19,8	2,4
Liike-elämän palvelut - Business activities	956	961	3,6	3,4	-0,9	1,0
Hallinto, pakoll. sos.vakuutus - Administration, compulsory social security	1 088	1 184	4,1	4,2	11,3	6,4
Koulutus - Education	969	977	3,7	3,5	7,8	-0,6
Terveystenhoito- ja sosiaalipalvelut - Health and social work	925	942	3,5	3,3	2,9	0,1
Muut palvelut - Other services	1 207	1 219	4,6	4,3	3,9	-0,5
Toimialoittain jakamaton - Undivided between industries	20	24	0,1	0,1	-5,3	11,1
Kiinteän pääoman bruttomuodostus - Gross fixed capital formation	26 316	28 204	100,0	100,0	-1,5	5,0
Talorakennukset - Buildings	12 955	13 768	49,2	48,8	0,2	3,5
Asuinrakennukset - Dwellings	7 186	7 933	27,3	28,1	8,9	7,4
Muut talorakennukset - Non-residential buildings	5 769	5 835	21,9	20,7	-9,0	-1,5
Maa- ja vesirakennukset - Civil engineering	2 727	3 118	10,4	11,1	3,1	10,0
Koneet, laitteet ja kuljetusvälineet - Machinery and equipment	7 370	7 986	28,0	28,3	-6,9	8,2
Muu kiinteän pääoman bruttomuodostus ¹⁾ Other gross fixed capital formation ¹⁾	3 264	3 332	12,4	11,8	1,5	0,0

¹⁾ Jalostus- ja lypsykarja, mineraalien etsintä, tietokoneohjelmistot, maan ym. perusparannukset ja omistusoikeuden siirtokustannukset.

¹⁾ Livestock for breeding and dairy, mineral exploration, computer software and major improvements and transfer cost of ownership on land etc.

6 ■ Yksilölliset kulutusmenot - Individual consumption expenditure

	Mij. euroa EUR mil.		Volyymin muutos, % Change in volume, %	
	2003*	2004*	2003*	2004*
Kotitalouksien kulutusmenot Suomessa - Consumption expenditure of households in Finland	72 226	74 485	4,4	3,2
Kestokulutustavarat - Durable goods	7 618	7 810	18,8	6,9
Puolikestävät kulutustavarat - Semi-durable goods	6 409	6 728	5,7	4,8
Lyhytikäiset tavarat - Non-durable goods	20 819	21 040	2,7	2,1
Palvelut - Services	37 380	38 907	2,1	2,6
Turismimenot, netto - Expenditure on tourism, net	-261	-192	..	..
Suomalaisten kotitalouksien kulutusmenot ulkomailla Consumption expenditure of resident households in the rest of the world	1 395	1 477	-1,8	3,4
Ulkomaalaisten kulutusmenot Suomessa Consumption expenditure of non-resident households in Finland	1 656	1 669	-1,3	0,6
Suomalaisten kotitalouksien kulutusmenot - Consumption expenditure of resident households	71 965	74 293	4,4	3,2
Voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen kulutusmenot Consumption expenditure of non-profit institutions	3 180	3 401	4,0	3,7
Yksityiset kulutusmenot - Private consumption expenditure	75 145	77 694	4,4	3,2
Julkisyhteisöjen yksilölliset kulutusmenot - Individual consumption expenditure of general government	20 715	21 932	1,2	2,1
Yksilölliset kulutusmenot - Individual consumption expenditure	95 860	99 626	3,7	3,0

7 ■ Kotitalouksien käytettävissä oleva tulo - Households' disposable income

	Mij. euroa EUR mil.		Muutos, % Change, %	
	2003*	2004*	2003*	2004*
Käytettävissä oleva tulo, mij. euroa - Disposable income, EUR mil.	72 094	76 027	5,3	5,5
Käytettävissä oleva tulo henkeä kohti, euroa - Disposable income per capita, EUR	13 830	14 544	5,0	5,2
Käytettävissä oleva tulo kotitaloutta kohti, euroa - Disposable income per household, EUR	29 977	31 507	5,0	5,1
Käytettävissä oleva tulo, volyyymi-indeksi - Disposable income, volume index	110,1	116,1	5,4	5,4
Käytettävissä oleva tulo henkeä kohti, volyyymi-indeksi - Disposable income per capita, volume index	109,3	114,9	5,2	5,2
Käytettävissä oleva tulo kotitaloutta kohti, volyyymi-indeksi - Disposable income per household, volume index	108,6	114,2	5,1	5,1
Keskiväkiluku, 1 000 henkeä - Mean population, 1 000 persons	5 213	5 227	0,2	0,3
Kotitalouksien lukumäärä, 1 000 kotitaloutta - Number of households, 1 000 households	2 405	2 413	0,3	0,3

8

Vaihtotase ja nettoluotonanto ulkomaille - Current external balance and net lending to the

	Milj. euroa EUR mil.		Muutos, % Change, %		Muutos, milj. euroa Change, EUR mil.	
	2003*	2004*	2003*	2004*	2003*	2004*
Tavaroiden vienti - Exports of goods FOB	46 585	49 179	-1,8	5,6	-862	2 594
Tavaroiden tuonti - Imports of goods FOB	35 194	38 880	3,7	10,5	1 243	3 686
Kauppatase - Trade balance	11 391	10 299	-15,6	-9,6	-2 105	-1 092
Palvelujen vienti - Exports of services FOB	6 519	7 452	-0,5	14,3	-35	933
Palvelujen tuonti - Imports of services FOB	8 974	9 619	1,8	7,2	163	645
Palvelutase - Services account	-2 455	-2 167	..	..	-198	288
siitä matkustustase ' ' of which traveling account ' '	-494	-604			-39	-110
Tavara- ja palvelutase - External balance of goods and services	8 936	8 132			-2 303	-804
Ensitulo ulkomailta, netto " Balance of primary incomes from the rest of the world, net "	-2 052	-528			-2 346	1 524
Tulonsiirrot ulkomailta, netto - Transfers from the rest of the world, net	-1 375	-1 427			-183	-52
Vaihtotase - Current external balance	5 509	6 177			-4 832	668
Pääomansiirrot, netto - Capital transfers, net	95	90			1	-5
Nettoluotonanto - Net lending	5 604	6 267			-4 831	663

¹⁾ Turismi ja liikematkat ilman kuljetuspalveluita. - Tourism and business trips excluding transport services.

²⁾ Tuotannontekijätulot ulkomailta, netto: palkansaajakorvaukset, tuotannon ja tuonnin verot, omaisuus- ja yrittäjätulot.

²⁾ Factor incomes from the rest of the world, net: compensation of employees, taxes on production and imports net, property and entrepreneurial income.

9

Verot ja sosiaaliturvamaksut¹⁾ - Taxes and social contributions¹⁾

	Milj. euroa EUR mil.		Muutos, % Change, %		Osuus, % Proportion, %	
	2003*	2004*	2003*	2004*	2003*	2004*
Tuotannon ja tuonnin verot - Taxes on production and imports	20 736	21 359	5,6	3,0	31,5	31,3
Tulo-, varallisuus- ym. välittömät verot - Current taxes on income, wealth, etc.	25 885	26 666	-4,3	3,0	39,3	39,1
Pääomaverot - Capital taxes	411	472	-9,1	14,8	0,6	0,7
Verot yhteensä - Total taxes	47 032	48 497	-0,2	3,1	71,4	71,1
Sosiaaliturvamaksut - Social contributions	18 877	19 666	0,4	4,2	28,6	28,9
- Työnantajan sosiaaliturvamaksut - Employers' social contributions	14 042	14 655	0,1	4,4	21,3	21,5
- Vakuutetun sosiaaliturvamaksut - Insured persons' social contributions	4 835	5 011	1,3	3,6	7,3	7,4
Verot ja sosiaaliturvamaksut - Taxes and social contributions	65 909	68 163	-0,1	3,4	100,0	100,0

10 ■ Nettoluotonanto - Net lending

	Milj. euroa EUR mil.		Muutos, milj. euroa Change, EUR mil.	
	2003*	2004*	2003*	2004*
Koko kansantalous - Total economy	5 604	6 267	-4 831	663
Yritykset - Non-financial corporations	5 372	6 365	-266	993
Asuntoyhteisöt - Housing corporations	-121	-111	121	10
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset - Financial and insurance corporations	-741	-1 134	-1 360	-393
Julkisyhteisöt - General government	3 344	2 834	-2 637	-510
Valtionhallinto - Central government	560	364	-1 450	-196
Paikallishallinto - Local government	-799	-997	-534	-198
Työeläkelaitokset - Employment pension schemes	3 907	3 838	-356	-69
Muut sosiaaliturvarahastot - Other social security funds	-324	-371	-297	-47
Kotitaloudet - Households	-1 777	-727	121	1 050
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt - Non-profit institutions serving households	257	275	-80	18
Sektoreittäin jakamaton - Undivided between sectors	-730	-1 235	-730	-505
Ulkomaat - Rest of the world	-5 604	-6 267	4 831	-663

SVT Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Kansantalous 2005:4
Nationalräkenskaper
National Accounts

Lisätietoja – Förfrågningar – Inquiries

Aili Simpanen (09) 1734 3338
Raimo Nurminen (09) 1734 3367
Anneli Miettinen (09) 1734 2320
Sähköposti: skt.95@tilastokeskus.fi

Vastaava tilastojohtaja – Ansvarig statistikdirektör –
Director in charge

Ari Tyrkkö

Julkaisu sisältää kansantalouden tilinpidon luvut vuosilta 2003 ja 2004.
Publikationen innehåller nationalräkenskaperna 2003 och 2004.
Publication provides national accounts data for 2003 and 2004.

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tilastokeskus, markkinointipalvelut
PL 4C
00022 TILASTOKESKUS
puh. (09) 1734 2011
faksi (09) 1734 2500
myynti@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi

Statistikcentralen, marknadsföringstjänster
PB 4C
00022 STATISTIKCENTRALEN
tfn (09) 1734 2011
fax (09) 1734 2500
myynti@stat.fi
www.stat.fi

Statistics Finland, Marketing Services
P.O.Box 4C
FIN-00022 STATISTICS FINLAND
Tel. + 358-9-1734 2011
Fax + 358-9-1734 2500
myynti@stat.fi
www.stat.fi

ISSN 0784-8331
= Kansantalous
ISSN 0784-9583
ISBN 952-467-318-5
Tuotenumero 9633

BE